

חדש בחוץ לארץ בזמנינו

אמור כג, יד

ולחם וקלי וכרמל לא תאכלו עד עצם היום הזה ... חוקת עולם לדורותיכם בכל מושבותיכם.

משנה ערלה פ"ג מ"ט

החדש אסור מן התורה בכל מקום, ערלה הלכה, והכלאים מדברי סופרים.

משנה קידושין לו, ב – לז, א

מצוה שהיא תלויה בארץ אינה נוהגת אלא בארץ ... חוץ מן הערלה וכלאים. רבי אליעזר אומר אף החדש.

מנחות סח, ב

רב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע אכלי חדש באורתא דשיתסר נגהי שבסר, קסברי חדש בחוצה לארץ דרבנן ולספיקא לא חיישינן. ורבנן דבי רב אשי ... קסברי חדש בחוצה לארץ דאורייתא ... אמר רבינא אמרה לי אם, אבוך לא הוה אכיל חדש אלא באורתא דשבסר נגהי תמניסר.

רמב"ם הל' מאכלות אסורות פ"י ה"ב

וכל האוכל כזית חדש קודם הקרבת העומר לוקה מה"ת בכל מקום ובכל זמן, בין בארץ בין בחו"ל בין בפני הבית בין שלא בפני הבית ... ובזה"ל במקומות שעושין שני ימים טובים, החדש אסור כל יום י"ז בניסן עד לערב.

שוע"ר סי' תפט

ל ועכשיו אין העולם נזהרין כלל באיסור חדש. ויש שלמדו עליהם זכות במקומות שרוב התבואה נזרעת קודם הפסח, או במקומות שמביאין להם תבואה ממקומות שרוב התבואה נזרעת קודם הפסח, שאין בה איסור חדש. וגם במקומות שרוב התבואה נזרעת אחר הפסח ... אין **רוב העולם** נוהגין שם איסור חדש. ויש שלמדו עליהם זכות לפי ששם הוא שעת הדחק, שעיקר שתייתם הוא השכר, לפיכך הם סומכים על מקצת הראשונים הסוברים שחדש בחוץ לארץ אינה אלא מדברי סופרים, שגזרו משום ארץ ישראל, ולא גזרו אלא במקומות הסמוכים לארץ ישראל כגון מצרים ועמון ומואב ובבל כמו שנתבאר ביורה דעה סימן של"א. ויש שלמדו עליהם זכות אחר, שסוברים שחדש אינו נוהג אלא בתבואה שהוא של ישראל בשעת קצירה, אבל לא בשל נכרים ...

אבל כל בעל נפש לא יסמוך על המתירים הללו, ויחמיר לעצמו בכל מה שאפשר לו, כהסכמת רוב הראשונים והאחרונים שהחדש נוהג מן התורה אף בחוץ לארץ ובכל מקום, אף בשל נכרים, כי כן עיקר.

קונטרס אחרון סי' תקיג

שכתב רמ"א ביו"ד סי' רצ"ג ... דאף בחדש שהוא דבר שיש לו מתירין אזלינן בתר רובא, וכן משמע בגמרא ... אזלינן בתר רובא בדבר שיש לו מתירין.

שו"ת אדמו"ר הזקן סימן ו

וחדש של ישראל ... לצורך זיתים של אכילת מצה ואפיקומן דמצה שמורה בשני הלילות יש להקל.

שארית יהודה חיו"ד סי' לח

עיינן במשאת בנימין ... דבשעת הדחק יכול לסמוך להקל כיחיד במקום רבים, היכא דלא איפסיקא הלכתא בהדיא. וכ"כ הט"ז ביו"ד סי' רצ"ג ... והש"ך ... סבירא ליה דאין לסמוך בשעת הדחק אלא בדרבנן ... דהא הלכה כרבים דאורייתא ומכין ועונשין כו'. שמעתי מאחמו"ר הגאון החסיד נ"ע, דאין זה אלא בדור ההוא שהיחיד ורבים חולקים, ועל זה נאמר אחרי רבים להטות, אבל בדור אחר ... יכול לסמוך בשעת הדחק, אלא אם כן היכא דאיתמר הלכתא בהדיא כרבים.

מו"ה שמעון מלאזניא, בשו"ת צמח צדק חיו"ד סי' רכ

העיקר שאנו סומכים על הפוסקים דחדש דרבנן בחוץ לארץ, וכמו שכתב הט"ז. ומה שהקשה בנקודת הכסף על הט"ז, שמעתי מהה"מ דיאנוויץ, ששמע מאחיו אדמו"ר, שיישב הט"ז, והביא כמה ראיות לו.

שו"ת צמח צדק חיו"ד סי' ריח

והנלע"ד לצדד היתר על פי דעת האומרים חדש בחוץ לארץ דרבנן. והוא שלפי זה יש לומר דעכ"פ לא חמיר מערלה בחוץ לארץ דהוי הלכה למשה מסיני, אלא דכך נאמרה ההלכה דספיקא שריא. וכתב הר"ן ספ"ק דקדושין דכל ספיקא שריא, ואפילו קרוב לודאי, ואפילו לספוקי להדדי נמי שריא עכ"ל. ואם כן לפי זה גם בחדש יש לומר כן, דכל שיש לו ספק שמא אינו חדש יש להתיר, אף אם קרוב לודאי שהוא חדש.

שיחות קודש אחש"פ תש"מ ע' 749

בשוע"ר, ועכשיו אין העולם נזהרין כלל באיסור חדש. דעת הגר"א בחריפות נגד המקילים. דעת אדה"ז בשו"ת שלו עושה "קאלעמוטנע". אך לא פוגשים יהודים שזוהרים בזה. אם יש מי שזוהר תבא עליו ברכה.